

Find TONEARTEN

Tonearten betegner det skalamæssige og harmoniske grundlag for et musikstykke.

Musikværker, sange som instrumentalstykker, er oftest skrevet i én bestemt toneart, som de både starter og slutter i. Nogle marcher og lign. skifter dog toneart undervejs og vender ikke tilbage til den originale toneart.

De gængse vestlige tonearter er angivet på kvintcirkelen, hvor tonearternes grundtone (=skalaens starttone) er angivet i kvintafstand. Hver toneart har et antal faste fortegn, **#**er eller **b**er, svarende til den underliggende skala.

Hver gang man går en kvint **op** (f.ex. fra C til G), går man et skridt til højre - med uret - på kvintcirkelen, og tonearten får et **#** mere (eller et **b** mindre).

Hver gang man en kvint **ned** (f.ex. fra C til F), går man et skridt til venstre - mod uret - på kvintcirkelen, og tonearten får et **b** mere (eller et **#** mindre).

Durtonearterne er angivet på cirkelens yderside

De parallelle *moltonearter* på cirkelens inderside.

Når du skal bestemme et musikstykses toneart skal du først se på de *faste fortegn* der angivet ved nøglen ved musikstykkets start.

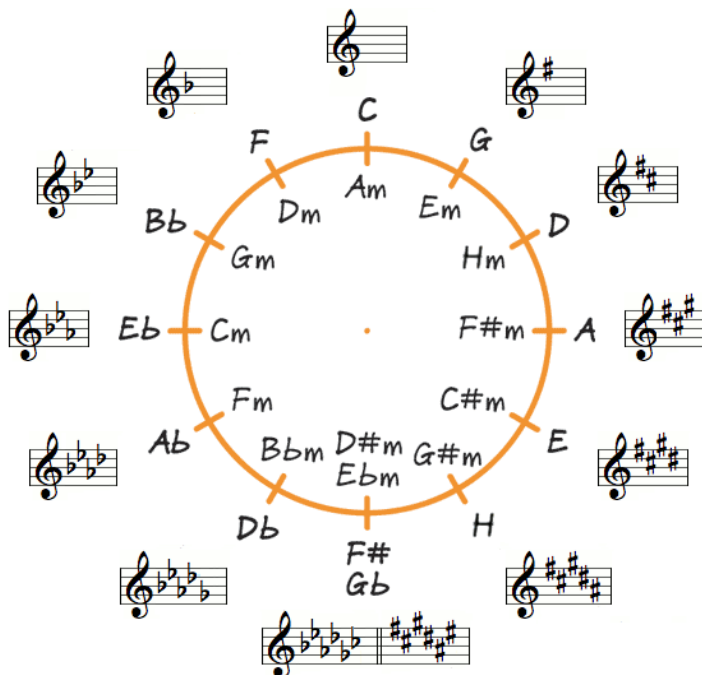
Dernæst kan du på kvintcirkelen se de to muligheder - et musikstykke med 3 faste **#**er kan enten være A-dur eller F#-mol.

Du bestemmer om det er det ene eller det andet ved at kigge på melodiens sluttone, på bassens sluttone, hvis den er angivet i din node, og på de eventuelle opgivne becifringer.

Da musikstykker for det meste slutter på toneartens grundtone, vil bassen - og også oftest melodien - lande på grundtonen til slut.

Ligeledes vil slutakkorden i 99% af tilfældene være toneartens grundakkord.

Prøv nu selv med de følgende opgaver:

Opgave 1

Sneflokke kommer vrirlende (*Jeppe Aakjær & Thomas Aagaard, 1916*) TONEART _____

B \flat E \flat B \flat E \flat B \flat B \flat /F F 7 B \flat

Sne-flok-ke kom-mer vrirl-en-de hen o-ver di-ger trim-len-de (...) får blink i pel sens hår.

Opgave 2

Kringsatt av fiender (*Nordahl Grieg & Otto Mortensen, 1936*) TONEART _____

Em F \sharp /C \sharp H H/D \sharp H Em Am H Em Am F \sharp H 7 Em

Kring-satt av fi-en-der, gå inn i din tid (...) hvad skal jeg kjem-pe, med, hvad er mit vå-pen?

Opgave 3

Yellow Submarine (*Lennon/McCartney, 1966*) TONEART _____

C B \flat F F C F

In the town__where I was born, (...) We all live in a yel-low sub-ma-rine, yel-low sub-ma-rine.

Opgave 4

We Shall Overcome (*Traditional*) TONEART _____

D G D D/F \sharp G D/A A 7 D

We shall o - ver - come,____ (...) we shall o - ver - come some day.

Opgave 5

Midt om natten (*Kim Larsen, 1983*) TONEART _____

Cm A \flat Cm B \flat B \flat Cm

Stris-ser-ne kom, før vi ven-te-de dem, midt om nat-ten. Åh ja, midt om nat-ten.